

ЗАМЕНИЦЕ

1.

Допиши заменице:

Када сам се вратила из школе, видела сам да сам заборавила књигу. Због тога сам се вратила по _____. Успут сам срела друга и другарицу, па сам стала да бих с _____ разговарала. Наставила сам до школе и узела књигу. Чим сам стигла кући, позвала _____ је мама. Питала ме је да ли сам _____ купила оно што _____ је _____ рекла. Одговорила сам _____ да ћу тек ићи у продавницу, пошто сам морала да се вратим _____ у школу по књигу. Мама _____ је казала да сам баш заборавна.

2.

Из следећег афоризма Душка Радовића издвој именичке заменице:

Ко нема у глави, има у ногама, ко нема у ногама, има у банци, ко нема у банци, има нешто у Гроцкој, ко нема ни у Гроцкој – наћи ће му се већ нешто. Нико баш није да нема нигде и ништа.

3.

Објасни шта значе следећи изрази који у себи имају повратну заменицу СЕБЕ:

- држати до себе,
- бити изван себе,
- повући се у себе,
- доћи к себи.

4.

Шта значи сложеница СЕБЕЉУБЉЕ? Да ли је то пожељна или непожељна особина?

5.

Упитна заменица КО понекад нема упитно значење, већ замењује неке друге заменице. Којим би се заменицама могла заменити ова заменица у следећим реченицама:

- Изљубио нас је све – кога у руку, кога у образ.

- Гађао је мрвицама кога стигне.

6.

Објасни значење израза: Постао је неко.

7.

Од заменице НИШТА изведене су неке речи. Објасни значење следећих речи: ништаван, ништавило, ништарија, ништити.

8.

Шта помислиш кад неко каже:

МИСЛИМ ДА ЋЕ СВАШТА БИТИ! ЧУЛИ СМО СВАШТА О ЊЕГОВОЈ ДОБРОТИ.

Да ли помислиш да ће се десити нешто добро или нешто лоше? Да ли се о његовој доброту говори добро или лоше?

9.

Од заменице СВАШТА створене су речи које треба да објасниш:

- СВАШТАРА

- СВАШТАРИТИ

- СВАШТАРИЈЕ

10.

Анализирај именичке заменице у следећим пословицама:

- Ко о чему, баба о уштипцима.

- Нико никога не може осрамотити док се сам не осрамоти.

- Некоме мајка, а некоме маћеха.

- Свака птица своје јату иде.

11.

Напиши како гласи:

- наглашени облик заменице она у дативу

- ненаглашени облик заменице они у генитиву

- ненаглашени облик заменице ја у акузативу

- наглашени облик заменице ти у генитиву

12.

У граматици постоји термин везан за краће, ненаглашене, енклитичке облике личних заменица. Зове се ЕТИЧКИ ДАТИВ. Подвуци примере и објасни о чему је тачно реч:

- Како си ми?
- Шта ми радиш?
- Где ли си ми ти?

13.

Подвуци заменице у реченицама:

- Њој није било право што ју је оптужила за нешто што није урадила.
- Видео га је у пролазу.
- Ни са ким нисам разговарала о томе.
- Много времена је прошло откако је нисам видела.
- Била сам поносна на себе због тог успеха.
- Ничему се нисам радовала као поновном сусрету са њим.
- Милица ју је јутрос срела док се шетала са мном кроз парк.
- Њима није било драго што смо их победили у одбојци.
- Свашта сам видела на том путовању.
- Било ме је стид кад ме је наставница питала, а ја нисам знала одговор.

14.

Напиши опште, неодређене, одричне и упитне заменице.

15.

Како гласи повратна заменица?

16.

Одреди падеж наведених заменица:

- ни са ким,
- ни од кога,
- нечему,
- свачега,
- ни о коме,
- нечега,
- мене,
- њима,
- ти,
- вама.

17.

Напиши наглашене облике наведених заменица:

- ми,
- их,
- га,
- је,
- ју.

18.

Напиши ненаглашене облике наведених заменица:

- мене,
- њега,
- вама,
- њима.

19.

Исправи погрешно написану реч:

Госпођо Маринковић, позивамо вас да дођете на изложбу ликовних радова која ће бити одржана у нашој школи 30. 6. 2014. године.

20.

Препознај и означи личне заменице:

- Свеску сам вратио њој.
- Било нас је срамота.
- Ми смо побегли од вас.
- Нисам то очекивао од ње.
- Био сам с њим на утакмици.
- Разговарали смо о њему и вама.
- Оне су занимљиве.

21.

У следећим пословицама подвуци именичке заменице:

- Нико не може целом свету колача намесити.
- Ко свакога слуша, зло чини, а ко никог још горе.
- Што не желиш себи, немој ни другоме.
- Ништа се не може од вредна човека отети.
- Свако се бије да добије.
- Невоља свачему човека научи.
- Кажи ми с ким си да знам ко си.
- Није коме је речено, него коме је суђено.
- Ја ага,ти ага: ко ће коња водити.

22.

Одговори у одричном облику на питања у следећој реченици користећи одговарајуће неличне заменице:

- Од чега је све то створио?
- Од кога си узео књигу?
- С ким си био?
- О чему размишљао?
- Од којих врата је овај кључ?

23.

Да ли ненаглашени (краћи облици) личних заменица могу стајати на почетку реченице?

24.

Како гласе номинативи подвучених речи:

Седимо и причамо о свему и свачему.

25.

Како гласи енклитички облик заменице ОНА у генитиву, дативу и акузативу?